

Nemzeti Társalkodó.

Martius' 31-dik napján 1832.

Orvos Gyarmathi Sámuel'
Élete' leírása.

Gyarmathi azon derék hazafiak' számok közzé tartozik, kik mint *Páriz-Pápai*, *Fogarasi*, *Uri*, *Gellei* a' Magyar nemzetnek külföldön tudományok által ékességére voltak (a).

Született 1751-ben Julius' 15-dik napján Kolo'sváron Gyarmathi János és Osváth Éva nemes szüléktől. Első tanulását kezdte 1757-n ugyanott helyben, melyet 1763-ig folytatott, mikor Enyedre ment tanulni; de csak hamar visszatért Kolo'svárra, hol a' Rhetorikát elvégezvén 1766-ban mint

a) Páriz-Pápai levelezései Jablonszkival, Hottingerrel 's más külföldi tudósokkal négy réthben békötve megvannak az enyedi Könyv-tárban, melyek köz figyelemre méltók. Fogarasi arany-émlék pénzt nyert Berlinben Pályáírásáért mint Ráth Mátyás ujságaiban tudósította a' Magyar közönséget. Uri róli legközelebb értekezett Horváth István a' Tudom.-Gyűjteményekben, de dicsérettel emlékezik már a' jeni tudós ujság is róla (1788 Nro. 52); úgy Gellei Rhaphaelról ki a' párisi orvosi kartól arany emlék-pénzt nyert megkoszoruzott Pályáírásáért, és levelező tagnak választatott.

már tanuló deák Zilajra ment, 's innen viszont Ényedre vette magát 1769-ben, hol iskolai tanulását bévégezte.

Mária Theresia Bécsben az orvosi tudományt tanulók' számára új fundatiót állítván-fel, a' mi Gyarmathink is Bécsbe indúlt 1776-ban ezt a' tudományt megtanulni, és az akkori Reformatus Superintendens Csernátoni ajánlására a' Goldbergi Alumnumra felvétetett, de az arra való esztendei kétszáz forintból álló segedelmet az erdélyi Cancellariatól vette. Orvosi Diplomát nyert 1782-en, 's jóllehet szegény állapotban mindjárt útnak is indúlt Andrád Sámuel jó barátjával Németországra. Megjárták *Prágát, Dresdát, Frankfurtot, Berlint, Potsdámot, Swerint, Wismárt, Lübecket, Hamburgot, Zellt, Braunschweigot, Wolfenbüttelt, a' Hárz hegyeket, Göttingát, Münchent, Kasselt, Meiningent, Hildburghausent, Coburgot, Erlangát, Norinbergát, Regensburgot,* 's többnyire mindenütt gyalog, mint Kovachich 1765-en Olaszországot egyedül a' tudni-vágyás' nemes ösztönéből.

Ezen első utazásban már esmeretséget kötött Gyarmathi *Formey*-al, a' Berlini tudós társaság' titoknokával, 's ottléte alatt többször megjelent a' társaság' gyűlésében. Göttingában *Michaelis*nek és *Murray*nak kedvekbe esett, kik az ott való ritkaságokat neki megmutogatták. Azonban a' pénzübeli szükség Gyarmathit négy hónap múlva vissza szoritotta hazájába, mikor régi jó

barátja Szerencsi *Nagy István* (később Győri Pap) Ráday Gedeonnak békánlotta, ki- nek két unokáit *Pált* és *Gedeont* Posonyba kísérte és tanította. Itt laktában Horpácson felkereste barátját *Hajnózt*, Gróf Szechényi könyvtár'-örjét, ki által a' Grófnak is esmeréségébe esett 1785-an, és ez a' nagy lelkü ember becsülte Gyarmathiban már akkor a' benne mutatkozó érdemet, melyet későbbben bé is bizonyított.

Ráth Mátyás útnak indította kevés idővel az előtt az első magyar ujságot, melyet Révay folytatott. A' mi Gyarmathink is részt vett benne 1784-ben, mikor éppen a' magyar korona Bécsbe felvitetett. Ő vólt az első ki ugyan akkor-tájban a' Montgolfier' repülő gojobissát számos nézők' jelenlétében a' posonyi piatzon legelőször felbocsátotta, és azt más nap újra Primás Bathtyány háza előtt a' Primás' jelenlétében megtette. — Megérkezvén azonban az ifju két Rádaynak új nevelőjök az académiáról, Gyarmathi Pestre ment még 1784-ben, hol a' pesti és budai közönséges játszó-szín helyen az első magyar játékban sugó volt, 's a' Waltron rolléjára ő szerzett egy magyar ifjat, kit valamint a' játszó-szín' igazgató német feleségét Waltronné rolléjára és az actióra megtanított.

Ekkor tájban Hont-Vármegye ifjabb Ráday Gedeon Administrátorsága alatt Orvosnak hívta-meg Gyarmathit, de ő a' meg-

hívást nem fogadta-el, mert a' Vármegye' Orvosságának, ki kenyér nélkül maradt volna, felnött leányai voltak. Lejött hát a' Hóra világ' elcsendesedésével Erdélybe; és megházasodott 1785-ben Enyeden, de házassága gyümöltstelen maradt. Báró Radák Ádám, a' két ifjú G. Rhedey Ádám és Ferencz' tutora melléjek vette Gyarmathit orvosnak, honnan Gróf Bethlen Gergelyhez ment udvari orvosnak, majd 1787-en Hunyad-Vgyébe rendes Physikusnak. Itt laktában kezdett Déván a' Magyar Grammatika' kidolgozásához, midőn az ujságban olvasta, hogy udvari Tanácsos Görög Demeter 50 aranyt tett arra jutalmul-fel.

Esmeretes ez a' könyv *Magyar Nyelv Mester* cím alatt, mely kijött Kolo'sváron 1794-ben. A' munka már 1791-ben készen volt, 's az erdélyi Diaeta felküldötte Bécsbe, hogy az író jutalmaztasson-meg, de a' lépésnek nem lett fogantja, azért az ország vette óltalma alá, mikor éppen Nátorp 1792-ben 1500 Rftkat küldött Bécsből a' Magyar nyelv' előmozdítására, a' miért hazafiusággal meg is tiszteltetett. Ezen segedelem Gyarmathi munkája ki nyomtatására fordított, melyből a' Nyomtató Hochmeister ezer, az Író ötszáz forintot kaptak ajándékban. Így jöhetett Gyarmathi első köz hasznu könyve világra, melyben Gróf *Bethlen Gergely*, Báró *Wesselényi Miklós* és *Türi László* a' legmunkásabb részt vettek.

Hunyad-Vármegyét nem sok idő múlva felcserélte Gyarmathi újra Gróf Bethlen Ger-

gely' udvarával, kinek haláláig szolgálatjában volt, azért három fiai *László*, *Gergely* és *Ferencz* Gyarmathinak holtáig tartó esztendei négy száz forintból álló fizetést rendeltek, minthogy mikor Hunyad-Vármegyéből eljött is ennyi fizetésben volt.

Második útazást tett Gyarmathi 1795-n Németországra Gróf Bethlen Pál Királyi Tábla Elölülője unokájával Gróf Bethlen Elekkel mint barátja és mentora az ifju Grófnak. Ekkor esmerkedett-meg Hálában Forsterrel Cook' útitársával, Jenában Büttnerrel, Lipsiában a' már hetven esztendőös Öserrel kit mint poşonyi születésüt méltán hazánkfijai közzé számlálhatunk. Ekkor tett esmeretséget Weimarban *Wielanddal*, Schnepfenthalban *Saltzmannal*, Dresdában *Ade lunggal*, ki maga minden könyv-tárokban meghórdozta, és az ott néhány tudósok' társaságában tartatni szokott vacsorákra elhívta. Göttingában két esztendeig lakván az oda való tanult Professorokkal tartós barátságot kötött, kik közzül némelyekkel azután is, hogy haza szállott, p. o. Blumenbachal, Lichtenbergel, Schlöttzerrel levelezést folytatott.

Második könyve: *Affinitas Lingvae Hungaricae cum lingvis Finnicæ originis grammaticè demonstrata* Göttingæ 1799, Göttingában laktában készült, melyre Büttnerrel való barátságos esmeretsége, és a' köztök váltva folyt beszélgetések szolgáltak indító okul. Ezen munkája által nyerte-meg azt is, hogy a' göttingai tudós társaság tagjának

választotta az író, és ott láktában az ülésekben mindég részt vett.

Büttner, Gatterer, de főképen Schlötzer és a' helybéli gazdag könyv-tár nyitották-fel előtte a' segéd kútföket a' különbözőféle nyelvek' összehasonlítására. — Stojkovitstól tanulta a' muzska, Schlöttzertől a' svekus és dán, Canzertől az angoly nyelveket. Hogy érdeklött könyve világot láthatott abban Lichtenberg volt a' fő munkás, ki Gyarmathit különösen szerette. „Ezen tudós ember' társaságát életem' leggyönyörűsegebb paradicsomának tartom“ (Gyarmathi szavai hátra hagyott jegyzéseiben) „egy nyavalyája" végin tokaji borral gyógyítottam-meg nagy gyönyörűségemre.“

Az Affinitas czimű könyve Gyarmathinak Európában hírt nevet szerzett. Birom Sylvester de Sacynak eredeti levelét, melyet 1799-ben Januarius 13-dik napjáról Párisból írt Gyarmathinak, melynek másolatja itt következik:

„Monsieur!

„J'ai lû avec attention l' ouvrage que vous
 „avez eu la bonté de m'envoyer. Je n'ai pas
 „les connoissances necessaires pour l'ap-
 „précier parfaitement. Je crois cependant
 „que vous avez pris la route la plus sûre
 „pour comparer plusieurs langues ensemble,
 „en préférant l' analogie des formes gram-
 „maticales a la ressemblance des mots. *Cet*
 „*ouvrage ne peut être que celui d'un hom-*
 „*me profondément instruit et laborieux. Je*

„me propose en rendre un compte succinct
 „sous peu de tems dans le Magasin encyclo-
 „pedique, seul Journal vraiment litteraire
 „que nous avons aujourd'hui.

„Agréez avec mes remerciemens l'assu-
 „rance de l'estime avec la quelle j'ai l'hon-
 „neur d'etre Monsieur votre tres humble
 „et obeissant Sylvestre de Sacy.“

Dobrowszky, kivel azelőtt már Prá-
 gában esmeretes volt Gyarmathi, írta a' je-
 nai tudományos ujságban fel vett recensiót
 a' könyvre, (1799 — nro. 214) mely mind
 Gyarmathinak mind a' magyar Hazának di-
 cséretekre válik, 's egyszersmind nem meg-
 vetendő utasítást ad egy jó magyar-szótár
 készítésére, melyről Gyarmathinak írásban
 hátrahagyott gondolatjait legközelebb közöl-
 ni fogom azokkal kik ebben a' munkában
 most talám már fáradoznak is.

Pétersburghban is rövid idő alatt esme-
 retes lett munkája által Gyarmathi. Colle-
 gium Tanácsos Koch (hasonlóképpen ma-
 gyar hazafi Tátrai születésű) hosszu levelet
 írt Blumenbachnak de dato 15 v 26 Julii 1798,
 melyben Gyarmathinak érdemeit megesméri
 's egyszersmind a' magyar nemzet nevérol,
 Muszkaországban keresztül utazásáról megle-
 pő dolgokat fedez-fel, mely levelet meg fo-
 gok küldeni a' Tudom. Gyűjtemény számára *
 hogy annak becsérol ítéletet tehessenek az
 orientálisták. Ezt a' levelet közölte Gyar-

* Örömmel fogadná és adná-ki a' N. T. is. —

mathival Blumenbach ily szókkal „*Carissimum Gyarmathi salvere jubet Blumenbach die 10-a Xbris. 1798.*

Mind a' kettőnek válaszolt a' már megböldögült, az utolsónak Helicidákat 's más köveket is küldvén fel Erdély bővebb megismértetésére.

A' mi Gyarmathink jó Mineralogus is vólt, az enyedi fő iskola számára Werner-től, Voigtól, Kanicstól 425 darab minerákat vásárolt-meg 1797-ben, melyekről laistromát Emmering, Blumenbach és Wiedemann könyveik szerént maga el is készítette és leküldötte, azért ebben a' tekintetben is a' haza köz tiszteletét méltán megérdemli.

Meg kell azt is említenem, hogy az ifju Gróffal három ízben utazott-el Gyarmathi Göttingából, először Kasselbe, másodsor Jenába, és Erfurtba hól a' Herczeg — későbbben Frankfurti Nagyherczeg Dalberg jószívvel fogadta az utazókat. Őszszejárván azután Németország' több nevezetes várossait harmadszor Hamburgon keresztül Koppenhágába utaztak, mely útról egy kis napló könyvet vitt Gyarmathi, 's abból rövideden ezeket jegyzem-ki.

Hamburgban Reimarusrnál ebédeltek, kit arczvonásaiban Prof. Patakihoz hasonlónak talált, Büschnek, Nemnichnek itt jöttek esmeretségébe. Koppenhágában minden ritkaságokat megnéztek, különösön tsudálkoztak az ott lévő gőzmachinán, mely két nagy há-

morpörölyt, három fuvót, négy öt rendbeli drót és pléh húzó cilindereket hajtott.

Egy Obeliskuson, mely az örökös jobbagyság' eltörlésének emléke ilyen két lelkes fel-írás van Dán nyelven:

„A' Király' parancsa, hogy szünjön-meg az örökös jobbagyság, a' hony-törvényeknek rendbeszedetteknek és foganatosoknak kell lenni, hogy a' földmives bátor, felvilágosodott, szorgalmatos és jó ember 's így boldog polgár lehessen.“ *más*

„A' Király' általláta, hogy a' törvényes polgári szabadság hazaszeretetet pallérozódást, szorgalmat és boldogságra reménységet gerjeszt-fel.“

Spengler a' mesterségi tár felügyelője azt mondta a' többek közt Kupeczkiról, Óseről 's más magyarországi születésü mívészekről kik ott a' fő városban tartózkodtak, hogy őket Magyarország nem tudja megbecsülni.

Északig mindenütt *Getreue ungarische Nation* név alatt emlegették a' Magyarokat.

Hogy Göttingából haza tértek az utazók Bécsben Denis nagyon megbecsülte Gyarmathit, és különös Museumban rendelt maga olvasó asztalt számára, mely emberségnek 1798-ban és 1799-ben mikor harmadszor felutazott Bécsbe Gróf Bethlen Gergellyel hasznát is vette, mind addig míg 1800-ban Áprilishen zilahi Professornak meghívták, hól azután kilencz esztendeig tanítói hivatalt folytatott, végső nyugodalomra Ifjabb G. Bethlen Gergelyhez vette magát Bunra, hól

csendes magánosságban élt egész haláláig, mely Kolozsváron az elmúlt esztendő Aprilis' hónapjában történt.

A' megnevezett munkájin kívül nyomtatás alá bocsátotta Campe Robinsonját, és Amerika feltalálásáról írt könyvét, nem különben a' Bécsben 1816-ban ki jött vocabulariumot.

Békesség egy oly jó hazafi hamvainak, ki jegyzéseit így zárja-bé „Göttingából én hoztam Erdélybe legelőbb a' sárga krumplit, az úgy neveztetett Zucker krumplit, mely mind a' Luftbalonnál, mind az első magyar tragoediánál hecsesebb tárgy előtem.” Kézdivásárhely.

Kállai Ferencz.

Pensionált Kapitány audit.

A' Rabok tartásáról.

Az 1830 esztendőben közönségessé tettem volt a' Társalkodó 47-dik számja alatt a' fogházok elrendeléséről némely gondolati-
mat; most tehát azokra ki nem terjedve, a' miket akkor eléadtam, azon megállított igazságokból következtetve, hazafiui kötelességemnek tartom Hazám' Törvényhatóságai' Előljárájainak egy könnyen telyesedésbe vehető javallatot ajánlani. —

Valamint egyfelől ellenkezik a' czéllal, hogy a' mely rabtól kitelik vendégeskedjen és rend nélkül erős italokkal éljen úgy más-

felől mindnyájoknak élelmeknek kell lenni, meghatározott fundusból — annyinak, és olyannak, hogy egészségek ne szenvedjen, vagy a' koplalás vagy az eledelek' egészségtelensége miatt. — A' kincs-tárból ezen célra adatni szokott költség közel sem elégséges az élelem kiszolgáltatására; a' helybeli Előjáróknak szükség tehát gondoskodni annak megszerzéséről; a' mi többire kéregetés által szokott megadni.

A' henyélkedés, es dolgotlanság magában is, és úgy is mint a' szegénység' szülő anyja, kútfeje a' megromlottágnak, és a' gonosz cselekedeteknek. Szükséges tehát a' rabokat dolgozhoz szoktatni, dolgozra tanítani, és tapasztalás által megmútatni nekik, hogy a' munkásság szükséges az élelem megszerzésére. —

Ezeket egybevéve, erejekhez mérsékelt dolgozra kell őket kényszeríteni, és csak azoknak adni eledelt, kik azt munkájok után érdemlik. —

Az esztendő' három mérsékelt szakaszában ki szokták kérni a' rabokat azon helységek' lakossai, melyekben a' fogházok vannak, kiktől eledelt, és fizetést is kapván; ezen idő alatt csak az olyan raboknak dolgoztatásokról, és élelmekről kell gondoskodni, kik vagy nagyobb vétkesek lévén, ki nem bocsáttathatnak, vagy egészségek nem engedi a' terhebb munkát. Télen által elelben munkára nem vitetvén, henyélnek, és koplalnak. —

Hogy télen által legyen elegendő, egészséges magok munkájok által megszerzett élelmek, ennek — vélekedésem szerint — legkönnyebb módja az: hogy egy elegendő ki terjedésű kert, vagy a' helységhez közel lévő alkalmas, köz erővel békeritendő szántó föld szakasztasson, vásároltasson, vagy árendáltasson-ki, melyet krumplival, murokkal, répával; és káposztával bévetvén vagy ültetvén, és a' rabokkal megműveltetvén, télen által szűkön szabott napi élelmek mellé potlékul naponként mértékletesen kiosztani lehessen. Így munkájok után leszen élelmek. Ezen kertet a' Praetoriumokból ki hordott trágyával télen által meg lehet trágyázni. — Ezen módot láttam gyakorlásban jó következássel. —

Fogházinknak alkalmatlan voltak azt nem engedi, hogy télen által többféle kézi munkát folytassanak a' rabok, de vannak olyan munkák, mint p. o. a' kosár-kötés, melyet folytathatnak, és ha egy ahhoz értőtánitónak megszegődött mester ember a' rabokat megtanítja, ezen munkát folytathatják, nem hevernek, és a' kosarak eladatván, azoknak árrokból ruházatjokat is pótolhatják, a' mint ezt egy Törvényhatóság fogházában gyakoroltatni is láttam. — Lehet asztalos, és esztergályos műhelyt is állítani az alkalmasabb fogházokba; lehetne a' csizmadia, vagy szabó mesterséget értő rabokkal rabtársaiukat taníttatni. — Egy Jurisdictionban a' hajduk esztendőktől fogva kádár mestersé-

get folytatnak; és sok rabok megtanulták tőlek ezen hasznos mesterséget. Mind ezen, vagy hasonló mesterségekre ha a' rabok megtanítatnak, és azokban gyakoroltatnak, megszabadulások után is hasznát vehetik élelmek megszerzésére. — Egy szóval, a' környül-állások szerént lehet módot találni abban, hogy a' rabok munkára tanittassanak, szoktattassanak, és szorittassanak. — Mind ezek kivihető dolgok, azon czélnak meg nem felelő állások mellett is fogházinknak, melyben vannak, csak akarat kell kivitelekre, 's hathatósabb eszközök a' jobbitásra mint a' pálcza ütések. —

Zeyk Ddaniel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Egy jó Hazafinak némely vonásai.

Jó Hazafi az, a' kinek lelkét a' határt nem esmérő ambitió, a' ki nem elégíthető egoismus, avagy a' tunya fagyas indifferen-tismus meg nem lepi; hanem testi, és lelki erejét férfias elszánással, a' születés avagy a' szorgalom által kapott vagyonjait csupán a' köz jóra czélozó buzgósággal kész a' szükség' esetében a' Haza' szent oltárára letenni; egy ilyen Hazafi kötelességének tartja tanulása, útazása, 's hosszas tapasztalása által vett esmereteit hazája szolgálatjában vonni pra-xisra; jó előre megtanulta ő, hogy akarmely országban is az egyes tagok csak úgy lehet-nek tökéletes hőldogok, ha az egész hőldog, 's az egésznek hőldogsága csak úgy eszkö-

zöltethetik, ha a' tagok egyes erővel munkálódnak annak elő-mozdításán; tudja egy ilyen Hazafi azt, hogy nem csak a' nagy rangu, hanem a' kicsin ponton álló Hazafiak is lehetnek hasznos tagjai a' Hazának, úgy; ha a' magok körököt egészen bétöltik, 's ennél fogva lelkesen igyekszik a' maga helyhez tetésiben fáradhatatlanul munkálódni. Mint a' jó Doctor, kí apróra veszi betegjének állapotját, 's minekutánna a' betegség' indító okait kitanulta, csak azután kezd a' már megrögzött betegség' csendes, de annál célarányosabb curájához; éppen úgy igyekszik a' jó Hazafi is nyomoson vizsgálni-meg, hazája', nemzete' valóságos állását; szorgalmasan kipuhatolni gyengeségeit, fogyatkozásait, 's azoknak indító okait; 's minekutánna mind azokat philosophusi, 's politicusi szemekkel megvizsgálta volna, a' világ' nagy, és csak nem minden esetekre tanuságokkal teljes Históriaját tanácsul fel-véve, igyekszik planumot készíteni arra, hogy szeretett hazája fogyatkozásin a' lehetőségig segítsen; Nem csak hogy örömmel kezét fog minden jól gondolkozó Hazafiakkal, de sőt felkeresi őket; principiuma mellett állhatatos; csakugyan nem meg átalkodott, és minden megindulás nélkül engedi magát az ellenkező nyomos argumentomokkal meggyőztetni, 's költsönös egyetértéssel igyekszik; a' közjót előmozdító jónak; és igaznak kikeresésére, megállapítására; nem gyönyörködik abban, hogy mást gunyolólag critizáljon, vagy

gyengeségeit tetsző elmésségeivel nevétségessé tegye, hanem inkább azon törekedik, hogy kinek-kinek szebb tehetségeit, és tulajdonságait fedezze-fel, 's elmésségét arra fordítja, hogy kit-kit a' Haza' köz jóvára czélarányosan használjon. Tiszta az ő lelke minden elő-ítéletektől, 's nem rabja az órdalos interessékből alkotott egyesületeknek, kimíveltebb, és nemesebb gondolkozása, mintsem hogy a' bigottismus akar micsoda esetben lelkébe lopódhassék; csupa előítéleteken, vagy pedig az emberiség jussaival ellenkező principiumokon épült meggyőződésből nem üldözi a' köz-anya egy forma jusu fíjait a' különböző gondolkozásért, avagy hiteknek külső formájáért; jónak tart mindent addig míg az ellenkezőről cselekedetekkel meg nem győzetik; jól tudja ő azt, hogy valamint a' természetben egyes tárgyak között egyenlőség nincs, úgy a' Társaságokban is a' tagok' hosszas egyenlősége fenn nem állhat. — Az érdem, ész, vagyon, szorgalom szülik a' különbségeket, 's annál fogva nem is bibelődik az egyenlőség' kivihetetlen ideájával, 's a' közjóért munkálódó lelke megelegrszik azzal, ha Hazafitársainak személyes, vagyon és gondolkozásbéli bátorságokat, és szabadságokat eszközölheti. Nem csúsz a' Nagyok előtt, de a' publica opiniot sem akarja erőltetett popularitással nyerni-meg. A' valóságos érdemet tiszteli mindenben, 's a' közjóért kész áldozatokat tenni. — Vajha az igazi Hazafinak, e' csekély rajzolatja kedves Hazám' több

fijaira illenek, kik Hazánk' valóságos állását megesmérni, gyengeségit minden mellékes interessék nélkül, csupán a' közjót előmozdítani törekedő lélekkel czélarányoson orvosolni tudnák, és akarnák! —

B.

A' jelenvaló század' lelke. :

(Segur szerint:)

Ez a' század szabadságot keres zabolátlan-
lanság — vallást fánatizmus — hitet bigottság,
filosofiat atheizmus — polgári egyenlőséget
anarchia — monarchiát despotizmus — enge-
delmességet szolgaság — békességet aluszé-
konyság nélkül; szóval vissza akarja állítani
az emberiséget a' maga szent jussai közzé (?).

A' Nemzeti Társalkodó Redactiojához
Büsöczy Farkas aláírás alatt Pestről e. e.
Mart. 16-ról érkezett egy irat, ezen czím
alatt: *Panasz levél I. Társalkodó Ö Her-
czegségéhez*, melyben pesti testvére ellen né-
mely sérelmek adatnak elé, orvoslás 's köz-
hírré tétel végett. — A' Redactio tisztelettel
jelenti hogy a' Nemzeti Társalkodó a' nem
avatkozás (non interventio) mint a' jelen idő
vezérlő-okfejét inkább tiszteli, mintsem a-
zon sérelmek felvételével 's közzé tételével
azt megsérteni kívánná; egyébaránt az ér-
demes béküldő Úrtól más tárgyakat érdek-
lő munkákat örömmel fogad-el.